

Za ofiarę przestępstwa uznaje się osobę, która poniosła szkodę w wyniku czynu uznanego za przestępstwo w prawie węgierskim, na przykład jeżeli doszło do uszczerbku na zdrowiu lub zniszczenia bądź kradzieży mienia. Na gruncie prawa węgierskiego ofierze przestępstwa przysługują różne prawa przed procesem, w jego trakcie lub po jego zakończeniu. W postępowaniu karnym ofiara przestępstwa może się zwrócić do organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, prokuratora lub sądu – w zależności od etapu postępowania – z prośbą o przekazanie informacji na temat przysługujących jej praw i ciążących na niej obowiązków.

Postępowanie karne rozpoczyna się postępowaniem przygotowawczym. Dochodzenie prowadzi zazwyczaj policja pod nadzorem prokuratora. Z chwilą zakończenia dochodzenia prokurator wydaje postanowienie o przedstawieniu zarzutów, a zatem o skierowaniu sprawy do sądu, albo o umorzeniu sprawy na etapie postępowania przygotowawczego ze względu na brak wystarczających dowodów lub gdy zachodzą okoliczności wyłączające ściganie bądź wyłączające odpowiedzialność karną (tzn. gdy sprawcy nie można przypisać winy).

Jeżeli sprawa zostaje skierowana do sądu, sąd bada materiał dowodowy i rozstrzyga co do winy oskarżonego. W postępowaniu karnym (z wyjątkiem niektórych rodzajów postępowania) sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodów bezpośrednio na rozprawie, a zatem ofiara przestępstwa może zostać wezwana do stawienia na rozprawie i być przesłuchana w charakterze świadka. Jeżeli sąd uzna oskarżonego za winnego, wymierza mu karę. Jeżeli oskarżony nie zostanie uznany za winnego, zarzuty zostają oddalone.

Aby uzyskać potrzebne informacje, proszę kliknąć na poniższe linki:

- 1 - [Moje prawa jako ofiary przestępstwa](#)
- 2 - [Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu](#)
- 3 - [Moje prawa po zakończeniu procesu](#)
- 4 - [Odszkodowanie](#)
- 5 - [Moje prawa do wsparcia i pomocy](#)

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Zgodnie z ustawą o postępowaniu karnym przed dokonaniem jakichkolwiek czynności procesowych sąd, prokurator i organ śledczy mają obowiązek pouczyć osoby, których dotyczy przestępstwo, o ich prawach i obowiązkach.

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa można złożyć ustnie lub na piśmie do prokuratora lub organu śledczego. Zawiadomienie może również przyjąć inny organ lub sąd, który przekaze je organowi śledczemu. Prawo nie określa żadnych formalnych warunków składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa; zawiadomienie można złożyć listownie, pocztą zwykłą lub elektroniczną, bądź osobiście.

Postępowanie karne jest prowadzone w języku **węgierskim**, ale ofiara, która nie posługuje się językiem węgierskim, może używać swojego języka ojczystego lub dowolnie wybranego innego języka. Nawet jeżeli ofiara posługuje się językiem węgierskim, może używać swojego języka ojczystego w postępowaniu karnym. Ofiara nie ponosi kosztów tłumaczenia ustnego i pisemnego oraz nie może zostać zobowiązana do uiszczenia zaliczki na poczet takich kosztów ani do ich pokrycia.

Ofiara przestępstwa ma prawo do otrzymania pomocy ze strony **służb udzielających wsparcia ofiarom przestępstw**, jeżeli jest osobą fizyczną, wobec której popełniono przestępstwo przeciwko osobie lub mieniu na terytorium Węgier, lub osobą fizyczną, która poniosła szkodę bezpośrednio wskutek przestępstwa przeciwko osobie lub mieniu popełnionego na terytorium Węgier, w szczególności szkodę cielesną lub emocjonalną, wstrząs psychiczny lub stratę materialną, pod warunkiem że taka osoba jest: obywatelem Węgier, obywatelem dowolnego państwa członkowskiego UE, obywatelem dowolnego państwa trzeciego, który legalnie przebywa na terytorium Unii Europejskiej, bezpaństwowcem, który legalnie przebywa na terytorium Węgier, ofiarą handlu ludźmi lub inną osobą, którą uważa się za uprawnioną do otrzymania pomocy na mocy umów międzynarodowych zawartych między państwem, którego jest obywatelem, a Węgrami lub w oparciu o zasadę wzajemności.

Państwo świadczy usługi wsparcia na rzecz ofiar po dokonaniu oceny ich potrzeb, przy czym usługi takie obejmują: ułatwienie ochrony interesów ofiar, przyznanie doraźnej pomocy pieniężnej, zaświadczenie statusu ofiary, ochronę świadków oraz zapewnienie chronionego zakwaterowania. Ofiara ma również prawo otrzymać państwową kompensatę, jeżeli spełnione zostaną warunki określone w przepisach prawa.

Ponadto zarządzona może zostać **ochrona osobista ofiary**, jeśli planowane jest popełnienie aktów przemocy wobec osób lub przestępstw stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa zbiorowego bądź jeśli popełniono takie akty lub przestępstwa przeciwko ofierze, aby utrudnić lub uniemożliwić jej udział w postępowaniu karnym lub wykonywanie przez nią jej praw i obowiązków, bądź jeśli popełnienie takiego przestępstwa jest prawdopodobne. Wnioski można składać lub rejestrować w sądzie, prokuraturze lub organie śledczym prowadzącym postępowanie karne.

W celu zapobieżenia przestępstwu przeciwko integralności fizycznej lub wolności danej osoby lub przerwania takiego przestępstwa ochrona osobista obejmuje ochronę prywatnego mieszkania ofiary lub innego miejsca jej pobytu oraz zabezpieczenie pokonywanych przez nią tras i zapewnienie bezpiecznego uczestnictwa w postępowaniu karnym i innych czynnościach urzędowych.

Ochronę osobistą zapewnia się w szczególności przez regularne patrole, środki techniczne, stałą łączność, zapewnienie odzieży ochronnej i, jeżeli pozostałe metody ochrony osobistej są nieskuteczne, obecność pracowników ochrony, którą można zapewnić w miejscu pozostającym pod kontrolą organu ścigania w celu zarządzenia i zapewnienia ochrony osobistej.

Jeżeli nie można zapewnić ochrony ofiary, która uczestniczy w postępowaniu karnym o szczególnej wadze, w drodze środków ochrony osobistej, a ofiara współpracuje z organem i znajduje się w sytuacji zagrożenia, w związku z czym konieczne jest zapewnienie specjalnych środków ochrony, ofiara ta może również dołączyć do programu ochrony świadków, w ramach którego po spełnieniu dodatkowych szczególnych warunków zapewnia się specjalne środki ochrony.

W niektórych przypadkach ofiara ma prawo do **reprezentacji przez adwokata z urzędu** (*pártfogó ügyvéd*), a jeżeli występuje w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego – do otrzymania pomocy prawnej. Co do zasady powyższe wsparcie przysługuje, jeżeli ofiara go potrzebuje, tj. po uwzględnieniu dochodu osób zamieszkujących wspólnie z ofiarą w jednym gospodarstwie domowym średni miesięczny dochód netto ofiary nie przekracza odpowiedniej kwoty minimalnej świadczenia emerytalnego, którą określa się na podstawie stosunku pracy (w 2017 r. kwota ta wynosiła 28 500 HUF), oraz jeżeli ofiara nie ma środków na pokrycie kosztów usług prawnych.

Ofiara może mieć prawo do wytoczenia **powództwa adhezyjnego** w celu uzyskania odszkodowania/zadośćuczynienia od oskarżonego za szkody powstałe wskutek przestępstwa na każdym etapie postępowania karnego. Aby zabezpieczyć swoje roszczenia cywilne, ofiara może złożyć wniosek o zajęcie majątku oskarżonego, które zostanie zarządzane przez sąd, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy domniemania, że zaspokojenie roszczenia może zostać uniemożliwione. Sąd rozpatrzy roszczenie cywilne w drodze orzeczenia uwzględniającego lub oddalającego wniosek. Jeżeli jednak miałoby to znacząco opóźnić zakończenie postępowania, jeżeli oskarżony zostanie uniewinniony lub jeżeli rozstrzygnięcie co do istoty wniosku w postępowaniu karnym jest niemożliwe ze względu na inne okoliczności, sąd zarządza zaspokojenie roszczenia cywilnego za pomocą innych środków prawnych.

Ofiara ma prawo do uczestnictwa w **postępowaniu mediacyjnym** z udziałem oskarżonego na szczególnych warunkach. Postępowania mediacyjnego nie można przeprowadzić bez zgody ofiary, a nawet w przypadku uzyskania takiej zgody nie jest ono wszczynane automatycznie i zależy od wielu innych warunków.

Wydatkami bieżącymi ponoszonymi przez ofiarę i jej pełnomocnika w związku ze sprawą są koszty postępowania karnego, podobnie jak koszty ponoszone przez ofiarę w związku z **występowaniem w charakterze świadka**. Chociaż koszty postępowania karnego nie są pokrywane przez państwo, koszty związane z występowaniem w charakterze świadka są zwracane po dokonaniu stosownej czynności procesowej. Jeżeli oskarżony zostanie uznany za winnego, sąd nakazuje mu pokrycie kosztów postępowania karnego.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Ustawa o postępowaniu karnym przewiduje ochronę praw w postępowaniach, które wchodzą w zakres jurysdykcji Węgier, bez względu na obywatelstwo i miejsce pobytu ofiary. Służby udzielające wsparcia ofiarom przestępstw świadczą te same usługi zarówno obywatelom Węgier, jak i obywatelom dowolnego państwa członkowskiego UE.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

Ofiara zostaje **indywidualnie powiadomiona** o decyzji o wszczęciu postępowania tylko wtedy, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożyła osoba inna niż ofiara. Ponadto w ustawie o postępowaniu karnym określono sytuacje i postanowienia, o których ofiara musi zostać powiadomiona. Ofiara ma prawo do otrzymania na swój wniosek informacji w związku z temat przestępstwem, które jej dotyczy, dotyczących zwolnienia lub ucieczki zatrzymanego, przedterminowego zwolnienia warunkowego, zakończenia odbywania kary przez osobę skazaną na karę pozbawienia wolności, jej ucieczki bądź przerwy w wykonywaniu przez nią kary pozbawienia wolności, zwolnienia lub ucieczki osadzonego w areszcie tymczasowym oraz przerwy w odbywaniu aresztu tymczasowego, zwolnienia lub ucieczki osoby skierowanej na przymusowe leczenie w zakładzie, opuszczenia zakładu przez taką osobę lub tymczasowego zwolnienia socjalizacyjnego tej osoby, a w przypadku nieletnich sprawców umieszczonych w zakładach poprawczych – wyjścia na przepustkę lub opuszczenia zakładu po odbyciu kary, opuszczenia zakładu bez zezwolenia i przerwy w pobycie w zakładzie poprawczym dla nieletnich. Ofiara musi zostać powiadomiona w szczególności o następujących postanowieniach: wyznaczeniu biegłego, zawieszeniu postępowania przygotowawczego, zakończeniu postępowania przygotowawczego, umorzeniu postępowania przygotowawczego, wniesieniu aktu oskarżenia, częściowym wycofaniu zarzutów, odstąpieniu od oskarżenia oraz o wydaniu wszelkich postanowień, które zawierają rozstrzygnięcia odnoszące się bezpośrednio do ofiary, jak również o wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Ofiara musi otrzymać informacje na temat **miejsca i terminu dokonania wszystkich czynności procesowych**, w których może uczestniczyć. Czynności takie obejmują przesłuchanie biegłego w toku postępowania przygotowawczego, oględziny, rekonstrukcje zdarzeń, okazania do celów identyfikacji oraz rozprawy i inne posiedzenia jawne w toku postępowania sądowego.

W toku postępowania przygotowawczego ofiara może **zapoznać się** z opiniami biegłych i aktami dotyczącymi czynności dochodzeniowo-śledczych, przy których może być obecna, oraz uzyskać odpłatnie ich kopie, a także uzyskać kopie innych dokumentów, jeżeli nie stoi to w sprzeczności z dobrem postępowania przygotowawczego. Po zamknięciu postępowania przygotowawczego ofiara może zapoznać się ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi przestępstwa, które popełniono wobec niej.

W toku postępowania przygotowawczego ofiara może wnieść **zażalenie** lub sprzeciw na wszystkie postanowienia, które bezpośrednio jej dotyczą. Ofiara może zaskarżyć m.in. postanowienie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub postanowienie o zawieszeniu lub umorzeniu postępowania przygotowawczego.

W przypadku odmowy przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i umorzenia postępowania przygotowawczego oraz w niektórych przypadkach, gdy wniesiono akt oskarżenia w odniesieniu do części zarzutów, a sprzeciw ofiary nie przyniósł pożądanego rezultatu, ofiara może wnieść oskarżenie jako oskarżyciel posiłkowy subsydiarny w terminie wyznaczonym w przepisach. Ofiara może wystąpić w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego również wtedy, gdy prokurator nie ustali w wyniku postępowania przygotowawczego, że popełniono przestępstwo ścigane z urzędu, lub gdy prokurator nie przejął oskarżenia od oskarżyciela posiłkowego. Ofiara występująca w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego może – za pośrednictwem swojego adwokata – złożyć wniosek o ściganie przestępstwa, a tym samym wnieść oskarżenie we własnym imieniu przeciwko sprawcy. W postępowaniu sądowym ofiara może odwołać się wyłącznie od rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie roszczeń cywilnych ofiary, a nie od orzeczenia co do istoty sprawy. W postępowaniu sądowym ofiara może wystąpić w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, jeżeli prokurator odstąpił od oskarżenia.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa /dochodzenia lub w czasie procesu)?

Postępowanie karne jest prowadzone w języku węgierskim, ale nieznanomość tego języka nie stanowi podstawy do dyskryminacji. W postępowaniu karnym można używać – zarówno ustnie, jak i pisemnie – swojego języka ojczystego, języka regionalnego lub języka mniejszości bądź innego języka wskazanego przez ofiarę jako język, którym się posługuje. W takich przypadkach ofiara ma prawo do nieodpłatnego skorzystania z usług tłumacza ustnego i tłumaczenia pism urzędowych skierowanych do niej.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Organ prowadzący sprawę podejmie wszelkie działania, aby komunikować się z ofiarą językiem prostym i łatwo zrozumiałym, zarówno ustnie, jak i pisemnie. Pouczenia na temat praw i obowiązków zostaną przekazane w łatwo zrozumiały sposób, uwzględniając sytuację i zdolności osobiste ofiary. W toku

komunikacji ustnej organ ma również obowiązek upewnić się, czy ofiara zrozumiała przekazane jej informacje, a jeżeli nie, organ wyjaśni takie informacje lub pouczenia ofierze. Jeżeli ofiara jest dzieckiem lub osobą niepełnosprawną, organ musi dolożyć szczególnych starań przy komunikowaniu się z taką osobą. Ofiara, która jest osobą niedosłyszącą, głuchoniewidomą lub osobą z upośledzeniem mowy, może wnieść o przydzielenie tłumacza języka migowego lub złożyć oświadczenie pisemne zamiast przesłuchania.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Na szczeblu państwowym usługi z zakresu ochrony ofiar i pomocy prawnej świadczą biura państwowe, które znajdują się w stolicy i w 19 komitatatach. Ofiara przestępstwa może nieodpłatnie skorzystać z indywidualnie dostosowanej pomocy ze strony agencji rządowych, w ramach której otrzymuje:

informacje na temat praw i możliwości;

wsparcie emocjonalne;

wsparcie praktyczne i pomoc prawną w prostych sprawach;

potwierdzenie statusu ofiary;

doraźną pomoc pieniężną – można ją otrzymać po złożeniu wniosku w ciągu 5 dni od dnia popełnienia powiązanego przestępstwa.

W ramach pomocy prawnej biura państwowe zapewniają nieodpłatne porady prawne w przypadkach, w których okoliczności faktyczne sprawy są stosunkowo jednoznaczne; ofiara w trudnej sytuacji finansowej może skorzystać z usług prawnych (np. w zakresie sporządzania dokumentów) w ramach pomocy prawnej poza kontekstem postępowania karnego oraz z reprezentacji przez adwokata z urzędu (*pártfogó ügyvédi*) w kontekście postępowania karnego.

Dane kontaktowe do biur państwowych w Budapeszcie i poszczególnych komitatatach znajdują się na stronie internetowej <http://www.kormanyhivatal.hu/>, zaś więcej informacji na temat wsparcia i pomocy prawnej dla ofiar można znaleźć na stronach internetowych <https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat> i <http://igazsagugyihivatal.gov.hu/jogi-segitsegnyujtas>.

Poza państwowymi organizacjami wsparcia dla ofiar przestępstw ofiara może zwrócić się również do wielu niezależnych organizacji, np.:

charytatywnego stowarzyszenia Fehér Gyűrű Közhaszú Egyesület, które zapewnia pomoc finansową, prawną, psychologiczną oraz inne rodzaje wsparcia na rzecz ofiar przestępstw oraz ich rodzin, głównie tych będących w trudnej sytuacji społecznej (<http://fehergyuru.eu/>),

Krajowej Infolinii Kryzysowej (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgalat), która oferuje pomoc ofiarom przemocy domowej, znęcania się nad dzieckiem, zmuszania do prostytucji lub handlu ludźmi oraz, w razie potrzeby, zapewnia zakwaterowanie takim ofiarom (<http://bantalmazas.hu/>),

organizacji pozarządowej ESZTER Alapítvány és Ambulancia, która oferuje bezpłatne terapie psychologiczne i rehabilitację dla dzieci i dorosłych, którzy są ofiarami znęcania się i traumy, w tym informacje i porady prawne (<http://eszteralapitvany.hu/>),

organizacji pozarządowej działającej na rzecz praw kobiet Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) Egyesület, która prowadzi bezpłatną infolinię i zapewnia osobistą pomoc prawną oraz poradnictwo psychologiczne i społeczne dla dorosłych i małoletnich ofiar przemocy domowej (<http://nane.hu/>).

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Jeżeli ofiara przestępstwa zgłosi się na policję, otrzyma informacje na piśmie o właściwych służbach udzielających wsparcia ofiarom przestępstw i zostanie pouczona o możliwościach skorzystania ze wsparcia dla ofiar, a na wniosek policja wyda niezbędne zaświadczenie, które zostanie przekazane ofierze lub wysłane do służb udzielających wsparcia ofiarom przestępstw.

Jak chroni się moją prywatność?

W toku postępowania karnego muszą być przestrzegane prawa osobiste ofiary i prawo do poszanowania godności osób zainteresowanych, a dane osobowe ofiary nie mogą zostać ujawnione, jeżeli nie ma takiej konieczności. W tym celu ofiara, która musi zeznawać w charakterze świadka, może wnieść o zachowanie poufności jej danych, które od tej pory będą ujawniane tylko organowi prowadzącemu postępowanie w sprawie.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Aby ofiara mogła ubiegać się o pomoc ze stron państwowych służb udzielających wsparcia ofiarom przestępstw, zasadniczo nie musi składać zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, na skutek którego poniosła szkodę; ofiara może jednak ubiegać się o pomoc finansową (kompensatę, doraźną pomoc pieniężną), wyłącznie jeśli posiada pisemne potwierdzenie wszczęcia postępowania karnego.

Środki ochrony osobistej, jeżeli znajduję się w niebezpieczeństwie

Ochrona osobista przysługuje ofierze po wszczęciu postępowania karnego. Jeżeli ofiara lub świadek znajduje się w niebezpieczeństwie ze względu na swój udział w postępowaniu karnym, może zwrócić się do organu prowadzącego postępowanie o przyznanie ochrony osobistej na jej rzecz lub na rzecz członków rodziny i bliskich. Ochronę osobistą może przyznać z urzędu organ śledczy prowadzący postępowanie, prokuratura lub sąd, przy czym takie postanowienie wydaje policja, która zapewnia ochronę osobistą.

Jeżeli osoba ma zostać przesłuchana w charakterze świadka, a jej zeznanie dotyczy istotnych okoliczności szczególnie poważnego przestępstwa, może ona zostać objęta ochroną specjalną, jeżeli dowodów, jakie mają zapewnić jej zeznania, nie można zastąpić innymi dowodami, a ujawnienie jej tożsamości w związku z jej udziałem w postępowaniu karnym w istotny sposób może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności osobistej tej osoby lub jej bliskich.

Decyzję o tym, czy świadek zostanie objęty ochroną specjalną, podejmuje sędzia śledczy na wniosek prokuratury, w związku z czym o przyznanie takiej ochrony należy zwrócić się do prokuratury. Jeżeli świadek zostanie objęty ochroną specjalną, może być przesłuchiwany jedynie przez sędziego śledczego i nie może zostać wezwany do stawienia się na rozprawie, a jego imię i nazwisko, dane osobowe i miejsce pobytu będą traktowane jako poufne i nie będą ujawniane oskarżonemu ani jego obrońcy.

Można również skorzystać z ochrony w ramach specjalnego programu ochrony. Uczestnik takiego programu może zostać wezwany do stawienia się przed sądem lub powiadomiony o czynnościach procesowych; ponadto pisma skierowane do takiej osoby mogą być doręczane wyłącznie przez organ odpowiedzialny za jej ochronę, a adres tego organu zostanie wskazany jako miejsce pobytu osoby objętej ochroną. Nikt, nawet organy władzy publicznej, nie będzie otrzymywał kopii dokumentów zawierających informacje o zainteresowanym bez zezwolenia organu zapewniającego ochronę. W takim przypadku można odmówić składania zeznań zawierających lub sugerujących informacje o nowej tożsamości lub miejscu pobytu.

Osoba, która poniosła szkodę w wyniku przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności, może wnieść do sądu o zastosowanie wobec oskarżonego środka zabezpieczającego na okres od dziesięciu do sześćdziesięciu dni.

Jakiego rodzaju ochrona jest dostępna? Kto może mi zapewnić ochronę?

W postępowaniu karnym sąd, prokurator i organ śledczy dokonują ciągłej oceny, czy ofiara wymaga ochrony specjalnej w świetle faktów i okoliczności, które dotyczą osobowości i warunków mieszkaniowych ofiary oraz charakteru i okoliczności przestępstwa, oraz czy można stwierdzić, że ofiara ma szczególne potrzeby w postępowaniu karnym. Zasadniczo w takim przypadku sąd, prokuratura lub organ śledczy prowadzący postępowanie karne może zarządzić środki ochrony osobistej, wskazując, że ochronę osobistą i program ochrony, o którym mowa w pkt 7, realizuje policja; sąd może natomiast zastosować środek zabezpieczający.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Tak. Podstawową rolą sądu, prokuratury i organu śledczego jest uniemożliwienie sprawcy popełniania kolejnych przestępstw. Cel ten realizuje się przez środki przymusu ukierunkowane na oskarżonego i jego cechy osobiste, takie jak pozbawienie lub ograniczenie wolności oskarżonego (np. zakaz przebywania w określonych miejscach i kontaktowania się z określonymi osobami czy zbliżania się do nich, system dozoru elektronicznego), a – z drugiej strony – przez środki zapewniające właściwą opiekę nad ofiarą i jej ochronę, w oparciu o szczególne uwzględnienie interesów ofiary.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Tak. W postępowaniu karnym czynności procesowe, w których ofiara uczestniczy w charakterze świadka, muszą być przygotowywane i prowadzone przez sąd, prokuraturę i organ śledczy w taki sposób, aby nie było konieczności ich powtarzania oraz aby uniknąć zbędnych kontaktów ofiary z oskarżonym. Przykładowo w tym celu organy mogą zrezygnować z konfrontacji ofiary z oskarżonym na jej wniosek lub z urzędu, zarządzić wyprowadzenie oskarżonego z sali rozpraw na czas przesłuchania ofiary lub przesłuchać ofiarę za pośrednictwem systemu telekomunikacji (nawet z zastosowaniem środków zniesztalających rysy twarzy lub głos ofiary).

Jakie środki ochrony są dostępne dla ofiar przestępstw najbardziej potrzebujących szczególnego traktowania?

W przypadku ofiary, która wymaga szczególnej ochrony w świetle faktów i okoliczności, które dotyczą osobowości i warunków mieszkaniowych ofiary lub charakteru i okoliczności przestępstwa, postępowanie karne będzie prowadzone ze szczególną dbałością o jej potrzeby, a wszelkie czynności procesowe, które mają na nią wpływ (mając na względzie dobro postępowania), zostaną przygotowane i przeprowadzone z uwzględnieniem potrzeb ofiary w jak największym stopniu.

Jestem małoletni - czy przysługują mi szczególne prawa?

Zgodnie z Konwencją o prawach dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. w węgierskim systemie prawnym dzieckiem jest osoba, która nie ukończyła 18 lat.

W postępowaniu karnym, w którym ofiarami są małoletni, istnieje ogólny wymóg dla władz i organów sądowych, zgodnie z którym muszą one zapewnić pełne poszanowanie praw dziecka określonych w konwencjach międzynarodowych, w szczególności przestrzeganie zasady nadrzędności „dobra dziecka” przy podejmowaniu decyzji mających wpływ na małoletnich.

W postępowaniu karnym małoletnie ofiary mają dodatkowe prawa w porównaniu z osobami dorosłymi i otrzymują dodatkową ochronę. Jeżeli ofiara ma mniej niż 18 lat w momencie wszczęcia postępowania karnego, zostanie uznana za „**ofiarę o szczególnych potrzebach**” bez konieczności składania odrębnego wniosku.

Co do zasady w przypadku ofiar o szczególnych potrzebach czynności procesowe muszą być przygotowywane i przeprowadzane z zachowaniem szczególnej dbałości o ofiarę i z uwzględnieniem jej potrzeb w jak największym stopniu.

Ofiary w wieku poniżej 18 lat mają dodatkowe szczególne prawa w porównaniu z osobami dorosłymi:

postępowanie karne musi być prowadzone w trybie przyspieszonym w przypadku przestępstw popełnionych przeciwko życiu i integralności fizycznej lub zdrowiu i wolności seksualnej, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstw przeciwko dobru dziecka i rodziny lub przestępstw z użyciem przemocy wobec innych osób, jeżeli dobro dziecka uzasadnia jak najszybsze przeprowadzenie postępowania karnego. Przyspieszone postępowanie karne jest szczególnie uzasadnione, jeżeli szczególnie zagrożony jest rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny ofiary i jeżeli oskarżony odpowiada za wychowanie ofiary lub nadzór bądź opiekę nad ofiarą w czasie trwania postępowania bądź jeżeli żyje on w środowisku ofiary; wszelka ustna lub pisemna komunikacja z ofiarą musi być prowadzona z zachowaniem dodatkowej staranności. Należy informować małoletnich o ich prawach i obowiązkach w sposób dostosowany do wieku i dojrzałości, a w razie konieczności należy im zapewnić szczególne wyjaśnienia; opiekun małoletniego musi zostać zawiadomiony o wezwaniu do stawienia się przed sądem; zawiadomienie to doręcza się wraz z prośbą o zapewnienie obecności małoletniego;

przesłuchanie małoletniego w charakterze świadka może odbyć się w obecności przedstawiciela ustawowego, osoby wspierającej i opiekuna małoletniego.

Osoba towarzysząca świadkowi ma prawo do zwrotu kosztów na takich samych zasadach jak świadek;

małoletni składający zeznania nie podlega badaniu wariografem;

jeżeli w prawie nie przewidziano obowiązku osobistej współpracy, prawa małoletniego może wykonywać również jego przedstawiciel ustawowy;

przesłuchanie można przeprowadzić za pomocą zamkniętego systemu łączności (wideokonferencja). W takim przypadku ofiara zostaje umieszczona w osobnym pokoju i może komunikować się z osobami obecnymi w sali rozpraw za pomocą urządzenia, które umożliwia transmisję obrazu i dźwięku na żywo (tryb wideokonferencji);

sąd może – z urzędu lub na wniosek – wyłączyć jawność rozprawy w celu ochrony małoletniego, który uczestniczy w postępowaniu.

Jeżeli prokurator będzie chciał przesłuchać ofiarę o szczególnych potrzebach w charakterze świadka w postępowaniu karnym, które prowadzi się w związku z przestępstwem przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności bądź przestępstwem przeciwko bliskiemu ofiary, ofiarę może przesłuchać wyłącznie osoba tej samej płci, pod warunkiem że ofiara tego zażąda i że nie wpływa to negatywnie na dobro postępowania.

Ofiary w wieku poniżej 14 lat mają dodatkowe szczególne prawa względem powyższych praw:

ofiara może zeznawać w charakterze świadka tylko wtedy, gdy dowodów, jakie mają zapewnić jej zeznania, nie można zastąpić innymi dowodami. Ofiara może uczestniczyć tylko w tych sesjach konfrontacyjnych, które nie budzą w niej lęku;

wezwania do stawienia się przed sądem i zawiadomienia o przesłuchaniu w charakterze świadka muszą być doręczane za pośrednictwem opiekuna ofiary.

O wezwaniu i zawiadomieniu należy poinformować przedstawiciela ustawowego małoletniego;

przed wniesieniem aktu oskarżenia sędzia śledczy przesłuchuje małoletniego, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że przesłuchanie na rozprawie negatywnie wpłynie na rozwój osobisty małoletniego. Przesłuchanie świadka przez sędziego śledczego może odbyć się na skierowany do prokuratora wniosek przedstawiciela ustawowego, opiekuna lub prawnika działającego w imieniu świadka. Prokurator wniesie o przesłuchanie świadka w ten sposób, jeżeli spełnione zostaną przesłanki określone w przepisach. Oskarżony i obrońca oskarżonego nie mogą uczestniczyć w przesłuchaniu prowadzonym przez sędziego śledczego;

przesłuchanie świadka odbywa się w pomieszczeniu specjalnie zaprojektowanym do przesłuchań małoletnich. Odstępstwa od tej zasady są możliwe tylko w wyjątkowych przypadkach. Przesłuchanie można przeprowadzić również za pomocą zamkniętego systemu łączności (wideokonferencja);

przesłuchanie świadka w wieku poniżej 14. roku życia musi być rejestrowane przy użyciu urządzenia umożliwiającego zapis obrazu lub dźwięku. Jeżeli małoletni ukończył 14 lat, jest to możliwe jedynie po wpłacie zaliczki na poczet kosztów;

małoletni nie może zostać wezwany na rozprawę, jeżeli został przesłuchany przez sędziego śledczego przed wniesieniem aktu oskarżenia;

jeżeli sędzia śledczy nie przesłuchał małoletniego przed wniesieniem aktu oskarżenia, ale na późniejszym etapie okazuje się, że przesłuchanie małoletniego w charakterze świadka jest niezbędne, przesłuchanie małoletniego może odbyć się wyłącznie poza rozprawą. Jeżeli w trakcie postępowania małoletni ukończy 14 lat, w szczególnie uzasadnionych przypadkach może również zeznawać przed sądem na rozprawie. W obu przypadkach organy mogą odstąpić od wymogu zawiadomienia oskarżonego i obrońcy oskarżonego.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Ofiary, które zmarły przed wszczęciem postępowania karnego lub po jego wszczęciu, mogą zostać zastąpione przez krewnego w linii prostej, małżonka, partnera życiowego, brata lub siostrę, przedstawiciela ustawowego lub osobę pozostającą na utrzymaniu ofiary na mocy zawartej umowy lub prawa, którzy mogą wykonywać prawa ofiary.

Jeżeli do wykonywania tych praw uprawnionych jest wiele osób, mogą one wyznaczyć osobę wykonującą prawa ofiary. W razie braku takiego porozumienia osobą, która może wykonywać prawa ofiary, jest osoba, która jako pierwsza dokonała czynności w postępowaniu.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

Jeżeli w prawie nie przewidziano obowiązku osobistej współpracy, prawa ofiary może wykonywać również jej przedstawiciel ustawowy. Przedstawicielem może być prawnik lub pełnoletni krewny, pod warunkiem uzyskania zgody.

Jeżeli skarżący wnosi sprzeciw ustnie, na posiedzeniu może być obecna osoba pełnoletnia wyznaczona przez skarżącego w celu zapewnienia mu wsparcia (w tym wsparcia językowego), pod warunkiem że obecność tej osoby nie wpływa negatywnie na dobro postępowania.

W przypadku czynności dochodzeniowo-śledczych, przy których ofiara musi lub może być obecna, może jej towarzyszyć również pełnomocnik, osoba zapewniająca wsparcie lub – jeżeli nie narusza to interesów postępowania – osoba pełnoletnia wyznaczona przez ofiarę. Powyższa zasada ma zastosowanie do przesłuchania ofiary, w tym w charakterze świadka.

W razie śmierci oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego w terminie trzydziestu dni może go zastąpić krewny w linii prostej, małżonek, partner życiowy, brat lub siostra, przedstawiciel ustawowy lub osoba pozostająca na utrzymaniu oskarżyciela na mocy zawartej umowy lub prawa.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach? Czy w trakcie mediacji będę bezpieczny/bezpieczna?

Głównym celem postępowania mediacyjnego jest zapewnienie ze strony oskarżonego takiego odszkodowania/zadośćuczynienia za skutki przestępstwa, które jest akceptowalne również dla ofiary. W związku z tym w postępowaniu mediacyjnym należy dążyć do osiągnięcia porozumienia dotyczącego odszkodowania/zadośćuczynienia.

Z zastrzeżeniem spełnienia przesłanek przewidzianych w prawie, prokurator lub – jeżeli sprawa trafiła przed sąd – sędzia może odroczyć postępowanie na maksymalny okres sześciu miesięcy i zarządzić mediację.

Sąd może zarządzić mediację w postępowaniu karnym, jeżeli zostaną spełnione następujące przesłanki:

oskarżony lub ofiara złożyli stosowny wniosek lub dobrowolnie zgodzili się na rozpoczęcie mediacji;

postępowanie karne zostało wszczęte w przedmiocie przestępstwa przeciwko życiu i integralności fizycznej lub zdrowiu, godności ludzkiej lub innemu podstawowemu prawu człowieka, przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub przestępstwa przeciwko mieniu bądź prawom intelektualnym, które jest zagrożone karą pozbawienia wolności do pięciu lat;

zgodnie z kodeksem karnym po udanym zakończeniu postępowania mediacyjnego postępowanie karne może zostać umorzone lub kara może zostać złagodzona bez ograniczeń;

podejrzany przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów przed wniesieniem aktu oskarżenia oraz zgodził się i jest w stanie przywrócić stan poprzedni w sposób i w zakresie, które są akceptowane przez ofiarę;

organy mogą zrezygnować z wszczęcia postępowania karnego, uwzględniając charakter przestępstwa, sposób jego popełnienia i osobiste okoliczności oskarżonego, lub gdy istnieją uzasadnione podstawy, że sąd uwzględniłby fakt przywrócenia stanu poprzedniego przez oskarżonego przy ustalaniu wymiaru kary.

Ofiara może wnieść wniosek o zarządzenie mediacji na dowolnym etapie postępowania. Postępowanie mediacyjne może jednak zostać wszczęte w danej sprawie tylko jeden raz, w związku z czym nie można go powtórzyć, jeżeli proces mediacji zakończono bez osiągnięcia porozumienia bez względu na przyczynę.

Za właściwe przeprowadzenie postępowania mediacyjnego odpowiada specjalnie przeszkolony mediator zatrudniony przez państwo. W postępowaniu mediacyjnym ofiara może podjąć decyzję, że będzie spotykać się z oskarżonym wyłącznie w obecności mediatora – w tym zakresie mediator zapewnia odpowiednią gwarancję bezpieczeństwa osobistego ofiary.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

Ustawa XIX z 1998 r. o postępowaniu karnym;

ustawa C z 2012 r. – kodeks karny;

ustawa LXIV z 1991 r. o ogłoszeniu Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Organizację Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. w Nowym Jorku;

ustawa CXXXV z 2005 r. o wsparciu ofiar przestępstw i kompensacie państwowej;

ustawa LXXX z 2003 r. o pomocy prawnej;

ustawa LXXXV z 2001 r. o programie ochrony uczestników postępowania karnego i organach pomocniczych wymiaru sprawiedliwości;

ustawa CXXII z 2006 r. o mediacji w sprawach karnych;

rozporządzenie nr 64/2015 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 grudnia 2015 r. w sprawie zadań policji w zakresie wsparcia dla ofiar przestępstw;

rozporządzenie rządu nr 34/1999 z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie warunków przyznawania i zasad stosowania ochrony osobistej uczestników postępowania karnego i funkcjonariuszy organów prowadzących postępowanie;

wspólne rozporządzenie nr 23/2003 Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad dotyczących czynności wyjaśniających podejmowanych przez organy śledcze podlegające Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz zasad rejestrowania czynności wyjaśniających za pomocą środków innych niż protokół;

rozporządzenie nr 25/2016 Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie zwrotu przez państwo bieżących wydatków oskarżonego i jego obrońcy oraz wydatków i opłat ponoszonych przez uczestników postępowania karnego;

rozporządzenie nr 14/2008 Ministra Sprawiedliwości i Ochrony Porządku Publicznego z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie zwrotu kosztów ponoszonych przez świadków;

wspólne rozporządzenie nr 21/2003 Ministra Sprawiedliwości, Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie zaliczkowego pokrywania kosztów postępowania karnego;

zarządzenie nr 2/2013 Komendy Głównej Policji z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie zadań policji w zakresie wsparcia dla ofiar.

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Każdy może złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Co do zasady zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa składa się do prokuratora lub organu śledczego:

osobiście (pisemnie lub ustnie) – zawiadomienia składane ustnie są protokolowane przez przedstawiciela organu, który zadaje ofierze pytania na temat elementów i okoliczności przestępstwa popełnionego przeciwko niej, tożsamości sprawcy i wszelkich dowodów, które ofiara może posiadać; telefonicznie – policja prowadzi również bezpłatną telefoniczną linię interwencyjną dla świadków (Telefontanú), za pośrednictwem której świadkowie i ofiary mogą anonimowo zawiadamiać o przestępstwach. Numer tej bezpłatnej infolinii to 003680555111 – jest ona czynna non stop, a zgłoszenia przyjmują osoby współpracujące z Komendą Policji w Budapeszcie. Więcej informacji na temat infolinii w języku węgierskim można uzyskać na oficjalnej stronie internetowej policji węgierskiej pod adresem <http://www.police.hu/en>;

lub za pomocą innych środków komunikacji, w tym dzwoniąc pod unijny numer alarmowy: **112**.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa może przyjąć również inny organ lub sąd, które mają obowiązek przekazać je organowi śledczemu.

Jeżeli zawiadomienie wymaga podjęcia natychmiastowych działań, właściwy organ ma obowiązek je przyjąć.

Wszystkie złożone zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa są niezwłocznie protokolowane.

Zawiadomienie można złożyć anonimowo, co oznacza, że podanie swojej tożsamości lub danych kontaktowych nie jest obowiązkowe. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa musi zawierać szczegółowe informacje dotyczące przestępstwa. Nie ma żadnego specjalnego formularza dotyczącego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, którego użycia wymagałyby właściwe organy.

Nie ma ściśle określonego terminu na złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, ale organy nie przyjmą zawiadomienia złożonego po upływie określonego czasu. Termin ten (tzw. termin przedawnienia) jest zwykle równy długości maksymalnego wymiaru kary za dane przestępstwo i wynosi co najmniej 5 lat.

W przypadku niektórych przestępstw ofiara może również wnieść oskarżenie prywatne, tj. wniosek obejmujący oświadczenie żądania ścigania i ukarania sprawcy; termin na wniesienie oskarżenia prywatnego wynosi 30 dni od chwili poznania tożsamości sprawcy.

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Osoba, która złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, oraz – jeśli zawiadomienie nie zostało złożone przez ofiarę, lecz jest ona znana – ofiara są informowane o wszczęciu postępowania przygotowawczego.

Osoba, która złożyła zawiadomienie, i oskarżyciel prywatny muszą zostać powiadomieni o odmowie przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Sąd postanawia i zawiadamia ofiarę o:

oddaleniu wniosku o udział w postępowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego,

umorzeniu postępowania, jeżeli postępowanie przygotowawcze wszczęte na podstawie zawiadomienia złożonego przez ofiarę w charakterze oskarżyciela prywatnego nie zapewniło wystarczających dowodów.

W toku postępowania przygotowawczego policja lub prokurator mogą powiadomić ofiarę o:

czynnościach dochodzeniowo-śledczych,

powołaniu biegłego w sprawie,

zastosowaniu wobec sprawcy środka zabezpieczającego.

Ofierze przestępstwa przysługuje szereg uprawnień, które pozwalają jej na uzyskanie informacji na temat postępowania przygotowawczego:

ofiara może (ale nie musi) być obecna przy przesłuchaniu biegłych, oględzinach miejsca zdarzenia lub przedmiotu, eksperymencie procesowym i okazaniu podejrzanych; ponadto ofiara powinna zostać powiadomiona o tych czynnościach, ale organy mogą odstąpić od powiadomienia, jeżeli jest to uzasadnione pilnym charakterem czynności dochodzeniowo-śledczej, oraz muszą odstąpić od powiadomienia, jeżeli nie można zagwarantować ochrony osób uczestniczących w postępowaniu,

ofiara może zapoznać się z protokołem czynności dochodzeniowo-śledczych, przy przeprowadzeniu których może być obecna, oraz z innymi aktami sprawy wyłącznie wówczas, gdy nie jest to sprzeczne z dobrem postępowania przygotowawczego,

w przypadku czynności dochodzeniowo-śledczych, przy których ofiara musi lub może być obecna, może jej towarzyszyć również jej pełnomocnik, osoba zapewniająca wsparcie lub – jeżeli nie narusza to dobra postępowania – osoba pełnoletnia wyznaczona przez ofiarę, jeżeli ofiara jest przesłuchiwana w charakterze świadka, towarzyszyć może jej reprezentujący ją prawnik oraz wyznaczona przez ofiarę osoba pełnoletnia,

ofiara ma prawo do otrzymywania w związku z dotyczącym jej przestępstwem na swój wniosek informacji o:

zwolnieniu lub ucieczce oskarżonego odbywającego areszt tymczasowy,

przedterminowym zwolnieniu warunkowym lub zwolnieniu po zakończeniu odbywania kary bądź ucieczce oraz przerwie w wykonywaniu kary pozbawienia wolności przez osobę skazaną na karę pozbawienia wolności,

zwolnieniu lub ucieczce skazanego na pozbawienie wolności na krótki okres oraz o przerwie w odbywaniu takiej kary,

zwolnieniu lub ucieczce osoby skierowanej na tymczasowe przymusowe leczenie w zakładzie,

zwolnieniu osoby skierowanej na przymusowe leczenie w zakładzie, opuszczeniu zakładu przez taką osobę bez zezwolenia oraz zwolnieniu socjalizacyjnym takiej osoby,

w przypadku nieletnich sprawców umieszczonych w zakładach poprawczych – o wyjściu na przepustkę lub opuszczeniu zakładu po odbyciu kary,

opuszczeniu zakładu bez zezwolenia i przerwie w pobycie w zakładzie poprawczym dla nieletnich,

ofiara ma prawo otrzymywać kopie opinii biegłych i protokołów czynności dochodzeniowo-śledczych, przy których może być zgodnie z prawem obecna, inne kopie można uzyskać tylko wtedy, gdy nie jest to sprzeczne z dobrem postępowania przygotowawczego, i dopiero po złożeniu zeznań w charakterze świadka, w razie umorzenia postępowania ofiara może otrzymać na swój wniosek kopie całości akt sprawy prowadzonych przez policję lub prokuraturę, ofiara może przeglądać akta sprawy po zakończeniu postępowania przygotowawczego, składać wnioski i zgłaszać uwagi.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Tak.

W postępowaniu karnym państwo zapewnia następującą pomoc w ramach pomocy prawnej:

zwolnienie z kosztów dla oskarżycieli posiłkowych,

reprezentację przez adwokata z urzędu dla pokrzywdzonych, oskarżycieli prywatnych, powodów cywilnych i innych zainteresowanych stron oraz dla oskarżycieli posiłkowych.

Ofiara ma prawo otrzymać taką pomoc, jeżeli zgodnie z przepisami ustawy o pomocy prawnej uznawana jest za osobę znajdującą się w potrzebie; prawo do reprezentacji przez adwokata z urzędu przysługuje tylko tym ofiarom, oskarżycielom prywatnym i innym zainteresowanym osobom, które tego potrzebują, ponieważ ze względu na zawłość sprawy nie mają wystarczającej wiedzy prawnej lub znajdują się w szczególnej sytuacji osobistej, w związku z czym nie byłoby w stanie skutecznie dochodzić swoich praw procesowych samodzielnie.

Wnioski o przyznanie pomocy prawnej można składać do służb pomocy prawnej, wypełniając opracowany w tym celu formularz w jednym egzemplarzu, do którego należy dołączyć dokumenty lub zaświadczenia urzędowe potwierdzające, że wnioskodawca kwalifikuje się do otrzymania pomocy; wnioskodawca może także okazać oficjalne zaświadczenie o kwalifikowaniu się do otrzymania pomocy.

Wnioski o pomoc można składać do służb pomocy prawnej najpóźniej na etapie rozprawy w postępowaniu karnym, przed posiedzeniem, na którym sąd wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

W zakresie pomocy prawnej oferowanej przez służby pomocy prawnej ofiara może wybrać – ze specjalnego rejestru – osobę, która zapewni pomoc prawną.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Tak.

Jeżeli dana osoba uczestniczy w postępowaniu w charakterze ofiary, oskarżyciela prywatnego, oskarżyciela posiłkowego lub powoda cywilnego, zwrotowi podlegają następujące wydatki poniesione przez tę osobę lub jej pełnomocników:

koszty podróży i zakwaterowania,

koszty opinii biegłych powołanych przez tę osobę za zgodą prokuratury/sądu,

koszty pełnej lub częściowej rejestracji audiowizualnej postępowania / stenografii,

koszty jednej kopii akt sprawy,

wydatki na komunikację (telefon, faks, poczta i inne środki komunikacji),

honorarium za reprezentację prawną.

Wydatki bieżące ofiary i jej pełnomocników oraz honoraria pełnomocników pokrywa ofiara bez względu na to, w jakim charakterze uczestniczy w postępowaniu.

Wydatki poniesione w związku z uczestnictwem w postępowaniu w charakterze świadka (koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty wyżywienia, koszty związane z nieobecnością w pracy) podlegają zwrotowi na wniosek ofiary.

Koszty podróży: koszty faktycznie poniesione w związku z podróżą z miejsca zamieszkania świadka do miejsca przesłuchania i z powrotem.

Koszty zakwaterowania: jeżeli przesłuchanie świadka rozpoczyna się o takiej porze, że podróż z miejsca zamieszkania do miejsca przesłuchania rozpoczęłaby się w godzinach nocnych, zwrotowi podlegają koszty zakwaterowania świadka w obiekcie zakwaterowania zbiorowego.

Koszty wyżywienia: koszty wyżywienia zostaną zwrócone świadkowi, jeżeli jest on uprawniony do zwrotu kosztów zakwaterowania lub jeżeli podróż z miejsca zamieszkania do miejsca przesłuchania, podróż powrotna i przesłuchanie trwają łącznie ponad 6 godzin w ciągu jednego dnia.

Koszty związane z nieobecnością w pracy: świadek, który nie jest uprawniony do otrzymania wynagrodzenia za czas nieobecności w pracy, w którym jest on przesłuchiwany, ma prawo do zwrotu kosztów w wysokości 1,5% minimalnego wynagrodzenia za godzinę za czas nieobecności w pracy, w tym za czas podróży.

Świadek, który był obecny na przesłuchaniu biegłych, musi przesłać dowody potwierdzające poniesione wydatki do organu lub sądu, który nakazał przesłuchanie biegłych i który określi kwotę zwrotu po otrzymaniu opinii biegłego.

W przypadku gdy osoba dochodzi roszczenia cywilnego jako powód cywilny, sąd nakaze oskarżonemu pokrycie poniesionych przez nią wydatków bieżących oraz wydatków bieżących i honorariów jej pełnomocnika, jeżeli orzeczenie sądu uwzględni takie roszczenie cywilne. Jeżeli roszczenie zostało uwzględnione częściowo, oskarżony zostanie zobowiązany do pokrycia proporcjonalnej części kosztów.

W przypadku gdy osoba występuje w charakterze oskarżyciela posiłkowego, sąd nakaze oskarżonemu pokrycie poniesionych przez nią wydatków bieżących oraz wydatków bieżących i honorariów jej pełnomocnika, jeżeli oskarżyciela zastępuje oskarżyciel posiłkowy, a sąd uzna oskarżonego za winnego.

Moja sprawa została umorzona zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Ofiara może wnieść środek zaskarżenia w przypadkach określonych w prawie, jeżeli organ śledczy lub prokuratura odmówiły przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub umorzyły postępowanie przygotowawcze. W razie odmowy przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ofiara może zażądać wszczęcia postępowania przygotowawczego tylko wtedy, jeżeli to ona złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Na postanowienie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub umorzeniu postępowania przygotowawczego przysługuje zażalenie, które należy wnieść w terminie ośmiu dni od ogłoszenia postanowienia. Jeżeli organ śledczy lub prokuratura, które wydały postanowienie, nie uwzględnią zażalenia, muszą przekazać sprawę prokuratorowi uprawnionemu do jej rozstrzygnięcia. Wydane przez prokuratora postanowienie w przedmiocie zażalenia nie podlega dalszym środkom zaskarżenia.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Po doręczeniu zawiadomienia o wniesieniu aktu oskarżenia sąd wyznacza termin rozprawy oraz przygotowuje rozprawę, wezwania do stawienia się przed sądem i zawiadomienia. Osoby, których obecność na rozprawie jest obowiązkowa, otrzymują wezwania do stawienia się przed sądem, a osoby, które zgodnie z prawem mogą uczestniczyć w rozprawie, otrzymują zawiadomienia.

Kolejność czynności dowodowych w trakcie rozprawy ustala sąd. Postępowanie dowodowe rozpoczyna się od przesłuchania oskarżonego, a ofiara jest zwykle pierwszym z przesłuchiwanym świadków. Świadkowie, którzy nie jeszcze nie zeznawali, nie mogą być obecni przy przesłuchaniu innego świadka. Wyjątkiem od tej reguły jest jednak obecność ofiary przesłuchiwanej w charakterze świadka. Pełnomocnik procesowy ofiary może być obecny przez cały czas rozprawy, w związku z czym ofiara może otrzymywać informacje na temat wszelkich czynności dowodowych, które przeprowadzono pod jej nieobecność, od swojego pełnomocnika procesowego.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym?

Zgodnie z prawem procesowym ofiara może uczestniczyć w postępowaniu w charakterze:

świadka: osoby mogącej posiadać wiedzę na temat faktu, który ma zostać udowodniony;

powoda cywilnego: ofiary dochodzącej roszczenia cywilnego (najczęściej przez powództwo adhezyjne) w postępowaniu karnym;

oskarżyciela prywatnego: w przypadku niektórych przestępstw określonych w prawie ofiara może reprezentować oskarżenie osobiście jako oskarżyciel prywatny;

oskarżyciela posiłkowego: w przypadku niektórych przestępstw, które zgodnie z prawem są zasadniczo ścigane z oskarżenia publicznego, oskarżyciela może reprezentować ofiara.

Jeżeli zostanie to uznane za niezbędne do celów postępowania dowodowego, ofiara zostaje zobowiązana do złożenia zeznań lub innego rodzaju udziału w postępowaniu w przypadkach i w sposób przewidziany w prawie. O występowaniu w charakterze powoda cywilnego, oskarżyciela prywatnego lub oskarżyciela posiłkowego decyduje jednak sama ofiara.

Czy mogę wybrać swoją rolę? Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Na każdym etapie postępowania karnego **ofiara** ma prawo do:

obecności przy czynnościach procesowych i wglądu w dokumenty, które jej dotyczą, w toku postępowania (chyba że prawo stanowi inaczej),

wnoszenia wniosków i sprzeciwów na każdym etapie postępowania, otrzymania informacji od sądu, prokuratora i organu śledczego na temat praw i obowiązków ofiary w postępowaniu karnym, wniesienia środka zaskarżenia w przypadkach określonych w prawie, otrzymania na swój wniosek informacji na temat przestępstwa, które dotyczy ofiary, tj. o zwolnieniu lub ucieczce zatrzymanego oskarżonego lub oskarżonego, którego skazano na karę pozbawienia wolności lub skierowano na przymusowe leczenie.

Jeżeli organ śledczy, prokuratura lub sąd uzna to za niezbędne do celów postępowania dowodowego, ofiara zostaje zobowiązana do złożenia zeznań lub innego rodzaju udziału w postępowaniu w przypadkach i w sposób przewidziany w prawie. Oznacza to przede wszystkim spełnienie obowiązku złożenia zeznań, od którego istnieją wyjątki, np. jeżeli ofiara w ogóle nie może zeznawać w charakterze świadka (np. ze względu na przewidzianą w prawie tajemnicę zawodową, tajemnicę spowiedzi) lub jeżeli ofiara może odmówić składania zeznań (np. ze względu na bycie krewnym oskarżonego lub gdyby takie zeznania mogły obciążyć samą ofiarę lub jej krewnych).

Ofiara może uczestniczyć w postępowaniu karnym jako **powód cywilny** i może wskazać już na etapie składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, że zamierza dochodzić roszczenia cywilnego (zwykle przez powództwo adhezyjne). Dochodzenie roszczeń cywilnych jest zwolnione z opłat. W takim przypadku sąd orzeka w przedmiocie winy oskarżonego i roszczenia cywilnego w jednym postępowaniu karnym, co dla powoda cywilnego jest o tyle korzystne, że nie musi wytaczać powództwa cywilnego. W postępowaniu karnym powód cywilny może wnieść o zajęcie majątku oskarżonego, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy domniemania, że zaspokojenie roszczenia może zostać uniemożliwione.

W przypadku przestępstw określonych w prawie (napaści, naruszenia prywatności, naruszenia tajemnicy korespondencji, zniesławienia, w tym w formie pisemnej, oraz zniewagi) ofiara może wystąpić w charakterze **oskarżyciela prywatnego**. W przypadku wymienionych powyżej przestępstw ofiara musi złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w ciągu 30 dni od poznania tożsamości sprawcy. W zawiadomieniu ofiara musi wskazać wszelkie dowody zarzucanego przestępstwa i wyrazić oświadczyć, czy żąda ukarania oskarżonego.

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa można złożyć do sądu ustnie lub na piśmie. Sąd zarządzi wszczęcie postępowania przygotowawczego, jeżeli tożsamość oskarżonego, jego dane osobowe lub miejsce pobytu nie są znane lub jeżeli konieczne jest ustalenie miejsca położenia środków dowodowych. Sąd umorzy postępowanie, jeżeli w postępowaniu przygotowawczym nie udało się ustalić tożsamości sprawcy.

Sąd zarządzi posiedzenie pojednawcze (*személyes meghallgatást*), na którym podejmie próbę doprowadzenia do ugody między ofiarą a oskarżonym. Jeżeli uda się osiągnąć porozumienie między ofiarą a oskarżonym, sąd umorzy postępowanie; w przeciwnym razie postępowanie będzie kontynuowane na rozprawie głównej.

Jeżeli ofiara odstąpi od oskarżenia, postępowanie zostanie umorzone. Podobne skutki mają miejsce wówczas, gdy ofiara nie stawia się na posiedzeniu pojednawczym lub na rozprawie bez usprawiedliwionej przyczyny bądź jeżeli ofiary nie można było wezwać do stawienia się przed sądem, ponieważ nie zgłosiła ona zmiany adresu.

Oskarżyciel prywatny ma wszystkie prawa oskarżenia, w tym prawa, które można wykonywać w toku postępowania, oraz prawo do wniesienia środka zaskarżenia wobec orzeczeń wydanych przez sąd.

Po wyczerpaniu środków zaskarżenia dostępnych w toku postępowania przygotowawczego ofiara może – w niektórych przypadkach – wystąpić w charakterze **oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego** i samodzielnie prowadzić sprawę przed sądem. Ponadto ofiara może wystąpić w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, jeżeli odmówiono przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub umorzono postępowanie przygotowawcze, ponieważ czyn nie wyczerpywał znamion czynu zabronionego, bądź w przypadku wystąpienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną (np. działanie pod przymusem, błąd co do faktu, obrona konieczna czy stan wyższej konieczności). Jeżeli w danej sprawie prawo dopuszcza występowanie w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, prokurator rozpatrujący zażalenie przekazuje ofierze szczegółowe informacje na ten temat.

Jeżeli zażalenie zostanie oddalone w związku z odmową przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub umorzeniem postępowania, ofiara będzie mogła zapoznać się z dokumentami dotyczącymi przestępstwa, które popełniono przeciwko ofierze, w siedzibie prokuratury. Ofiara występująca w charakterze oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego może wnieść akt oskarżenia do sądu pierwszej instancji w terminie sześćdziesięciu dni od daty oddalenia jej zażalenia. W przypadku oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego istnieje przymus adwokacki. O dopuszczalności aktu oskarżenia postanawia sąd.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Ofiara ma prawo do złożenia zeznań w postępowaniu karnym. Zgodnie z prawem ofiara ma nie tylko obowiązek, ale również prawo współpracować w postępowaniu dowodowym z własnej inicjatywy. Ofiara może składać zeznania i dostarczać środki dowodowe również w inny sposób (np. przekazując organowi dowody z dokumentów). Ofiara może wnosić wnioski i sprzeciwy na każdym etapie postępowania. Co do zasady ofiara jest pierwszym świadkiem, który zostaje przesłuchany.

Po mowie końcowej prokuratora ofiara może wygłosić swoją mowę i oświadczyć, czy wnosi o ustalenie odpowiedzialności karnej oskarżonego i wymierzenie mu kary. Powód cywilny może złożyć oświadczenie w związku z dochodzonym roszczeniem cywilnym.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Przed procesem ofiara wezwana do stawienia się przed sądem może skontaktować się z sądowym asystentem świadka w celu uzyskania właściwych informacji. Sądowy asystent świadka jest urzędnikiem sądowym, który przekazuje świadkowi informacje na temat składania zeznań i udziela mu niezbędnego wsparcia w tym zakresie. Wsparcie dla świadka nie obejmuje informowania o sprawie i nie może skutkować wywieraniem wpływu na świadka. W postępowaniu karnym ofiara ma prawo do otrzymywania informacji na temat swoich praw i obowiązków oraz przebiegu sprawy, a także – o ile prawo nie stanowi inaczej – do obecności przy dokonywaniu czynności procesowych i wglądu w akta sprawy dotyczące przestępstwa, które popełniono przeciwko ofierze, oraz do otrzymania ich kopii po zakończeniu postępowania przygotowawczego.

Ofiara musi zostać powiadomiona o wniesieniu aktu oskarżenia, o wszystkich postanowieniach dotyczących ofiary oraz o wyroku kończącym postępowanie w sprawie.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Ofiara ma prawo do wglądu w dowolnym momencie w akta sprawy dotyczące przestępstwa, które popełniono przeciwko ofierze, oraz do otrzymania ich kopii po zakończeniu postępowania przygotowawczego.

Sąd musi zapewnić prawo do wglądu w akta w taki sposób, aby uniknąć niepotrzebnego ujawniania danych osobowych. Wydawanie kopii akt można jednak ograniczyć wyłącznie ze względu na prawo do poszanowania godności człowieka, prawa osobiste i prawo do poszanowania godności osoby zmarłej.

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Czy mogę zaskarżyć orzeczenie?

Ofiara przestępstwa może zaskarżyć orzeczenie, jeżeli jest ona również oskarżycielem posiłkowym, oskarżycielem prywatnym lub powodem cywilnym bądź jeżeli w orzeczeniu przewidziano możliwość zaskarżenia. Powód cywilny może zaskarżyć postanowienie w przedmiocie roszczenia cywilnego co do jego istoty. Ofiara może również zaskarżyć orzeczenie w takim zakresie, w jakim dotyczy ono ofiary.

Jakie są moje prawa po wydaniu wyroku?

Jeżeli wniesiono środek zaskarżenia od wyroku wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, ofiara ma prawo do wzięcia udziału w procesie i uczestniczenia w rozprawie prowadzonej przez sąd drugiej lub trzeciej instancji, do wglądu w akta sporządzone w toku postępowania, do wnoszenia wniosków i sprzeciwów oraz do wygłoszenia mowy przed sądem po wygłoszeniu mowy końcowej przez prokuratora.

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Prawo do ochrony po zakończeniu procesu wchodzi w zakres kompetencji Podsekretarza Stanu ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Przepisów Prawa Prywatnego Ministerstwa Sprawiedliwości (Igazságügyi és Magánjogi jogalkotásért Felelős Helyettes Államtitkárság) i Podsekretarza Stanu ds. Zarządzania Metodą Wymiaru Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości (Igazságügyi Módszertani Irányításért Felelős Helyettes Államtitkárság) w zakresie wsparcia dla ofiar przestępstw oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w zakresie ochrony ofiar.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Sąd musi doręczyć ofercie orzeczenie, z którego ofiara będzie mogła się dowiedzieć o treści wyroku, tj. o charakterze, rodzaju, wymiarze i przedmiocie kary lub środków nałożonych na oskarżonego.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

Ofiara lub – w razie jej śmierci – osoba wykonująca jej prawa ma prawo do otrzymywania na wniosek następujących informacji związanych z przestępstwem, które dotyczy ofiary:

- a) o zwolnieniu lub ucieczce oskarżonego odbywającego areszt tymczasowy,
- b) o przedterminowym zwolnieniu warunkowym lub zwolnieniu po zakończeniu odbywania kary bądź ucieczce oraz przerwie w wykonywaniu kary pozbawienia wolności przez osobę skazaną na karę pozbawienia wolności,
- c) o zwolnieniu lub ucieczce skazanego na pozbawienie wolności na krótki okres oraz o przerwie w odbywaniu takiej kary,
- d) o zwolnieniu lub ucieczce osoby skierowanej na tymczasowe przymusowe leczenie w zakładzie,
- e) o zwolnieniu osoby skierowanej na przymusowe leczenie w zakładzie, opuszczeniu zakładu przez taką osobę bez zezwolenia oraz zwolnieniu socjalizacyjnym takiej osoby,
- f) w przypadku nieletnich sprawców umieszczonych w zakładach poprawczych – o wyjściu na przepustkę lub opuszczeniu zakładu po odbyciu kary, opuszczeniu zakładu bez zezwolenia i przerwie w pobycie w zakładzie poprawczym dla nieletnich.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Zakład karny ustala ostatni dzień odbywania kary pozbawienia wolności i zorganizuje w tym dniu zwolnienie osadzonego. Jeżeli zakład karny złoży wniosek o przedterminowe zwolnienie warunkowe osadzonego, sędzia karny przeprowadzi przesłuchanie, o którym ofiara nie zostanie powiadomiona i w którym nie może uczestniczyć. Ofiara nie może złożyć oświadczenia ani zaskarżyć postanowienia sądu w przedmiocie przedterminowego zwolnienia warunkowego.

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy? (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)

W toku postępowania karnego ofiara może dochodzić odszkodowania/zadośćuczynienia za szkody poniesione wskutek czynu zarzucanego w akcie oskarżenia przede wszystkim jako powód cywilny. W takim przypadku postępowanie prowadzone w ramach postępowania karnego w celu dochodzenia roszczenia cywilnego nazywane jest postępowaniem adhezyjnym. Roszczeń cywilnych można dochodzić również za pomocą innych środków prawnych. Fakt, że ofiara nie wytoczyła powództwa adhezyjnego, nie wyklucza możliwości dochodzenia roszczenia. Na warunkach określonych w kodeksie postępowania cywilnego roszczenia cywilnego może dochodzić również prokurator zamiast ofiary.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego można wnieść w ciągu 30 dni od upływu terminu na wypełnienie obowiązków nałożonych przez sąd. W tym celu sąd wyda nakaz egzekucji na podstawie tej części postanowienia wydanego w postępowaniu karnym, która dotyczy roszczenia cywilnego.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Skarb Państwa nie może wypłacić zaliczki. Niemniej osoba, która padła ofiarą umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy, wskutek którego doznała uszczerbku na zdrowiu, może ubiegać się o kompensatę od państwa. Kompensata jest niezależna od roszczenia cywilnego, ale jeżeli w ciągu trzech lat od uprawomocnienia się postanowienia sądu w przedmiocie złożonego przez ofiarę wniosku o kompensatę ofiara uzyska odszkodowanie z innego źródła (np. na mocy postanowienia sądu lub od zakładu ubezpieczeniowego), będzie musiała zwrócić kompensatę wypłaconą przez państwo.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiara ma prawo do kompensaty państwowej, jeżeli popełniono wobec niej umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, wskutek którego doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Ponadto prawo do kompensaty przysługuje również bliskim członkom rodziny ofiary lub osobom pozostającym na jej utrzymaniu, a także osobom, które opłaciły pogrzeb zmarłej ofiary.

Kompensata państwowa przysługuje tylko tym ofiarom, które jej potrzebują z uwagi na trudną sytuację finansową lub inne warunki określone w prawie.

Wniosek o kompensatę państwową można złożyć do dowolnych służb udzielających wsparcia ofiarom przestępstw (biura rejonowe). Rozpatrując wniosek, organ zbada związek przyczynowy między wysokością odszkodowania a przestępstwem.

Wnioski o kompensatę można zasadniczo składać w terminie trzech miesięcy od dnia popełnienia przestępstwa, a w 2017 r. maksymalna kwota kompensaty wynosiła 1 599 105 HUF.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

W przypadku odmowy przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa postępowanie przygotowawcze zostaje umorzone lub gdy oskarżony zostanie oczyszczony z zarzutów ze względu na określone w prawie przesłanki wyłączenia odpowiedzialności karnej (tj. niepełnoletniość, poważne zakłócenie czynności psychicznych, przymus, błąd co do faktu, obrona konieczna, stan wyższej konieczności lub polecenie zwierzchnika), ofiara ma prawo do kompensaty państwowej.

Kompensata jest niezależna od roszczenia cywilnego, ale jeżeli w ciągu trzech lat od uprawomocnienia się postanowienia sądu w przedmiocie złożonego przez ofiarę wniosku o kompensatę ofiara uzyska odszkodowanie z innego źródła (np. na mocy postanowienia sądu lub od zakładu ubezpieczeniowego), będzie musiała zwrócić kompensatę wypłaconą przez państwo.

Jeżeli ofiara dochodzi roszczenia cywilnego poza postępowaniem karnym, wówczas sprawa odpowiedzialności karnej i sprawa odszkodowania będą prowadzone oddzielnie, tj. oba postępowania mogą zakończyć się ogłoszeniem wyroków o odmiennej treści.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Ofiara przestępstwa ma prawo do otrzymania doraźnej pomocy pieniężnej w celu naprawienia sytuacji kryzysowej, która powstała niedługo po popełnieniu przestępstwa. Ofiara może złożyć wniosek do służb udzielających wsparcia ofiarom przestępstw (w biurze rejonowym), a warunkiem otrzymania odszkodowania/zadośćuczynienia jest złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na policji. Doraźna pomoc pieniężna jest przyznawana w oparciu o zasadę słuszności i może zostać wypłacona ofiarom bez przeprowadzania oceny ich sytuacji. W toku postępowania należy jednak zbadać, czy sytuacja osobista ofiary będąca skutkiem przestępstwa uzasadnia tego rodzaju pomoc pieniężną. Doraźna pomoc pieniężna nie stanowi kompensaty i nie ma na celu naprawienia ani złagodzenia szkody powstałej na skutek przestępstwa. Może zostać przyznana na pokrycie kosztów wyżywienia, zakwaterowania, podróży, odzieży, opieki medycznej i pogrzebu ofiary. Kwotę doraźnej pomocy pieniężnej ustala się w oparciu o sytuację ofiary, która powstała wskutek przestępstwa, oraz okresu, przez jaki ofiara nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów finansowych. W 2017 r. maksymalna kwota pomocy wynosiła 106 607 HUF.

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować, aby uzyskać wsparcie i pomoc?

Ofiara przestępstwa może złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na najbliższym komisariacie policji lub dzwoniąc pod numer 107 lub 112.

Pracownicy państwowej służby udzielającej wsparcia ofiarom (Áldozatsegítő Szolgálat) i służby ds. pomocy prawnej (Jogi Segítségnyújtó Szolgálat) oferują pomoc w najbliższym biurze rejonowym. Pracownicy bezpłatnej infolinii wsparcia dla ofiar przestępstw (Áldozatsegítő Vonal) (+36-80-225-225) zapewniają non stop natychmiastową pomoc przez telefon na terytorium Węgier.

Krajowa Infolinia Kryzysowa (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, OKIT, http://www.ncsszi.hu/national-institute-for-family_-youth-and-population-policy) oferuje pomoc ofiarom przemocy domowej, przemocy w rodzinie, znęcania się nad dzieckiem, zmuszania do prostytucji lub handlu ludźmi pod numerem +36-80-205-520.

Infolinia wsparcia dla ofiar przestępstw

Policja: **107**

Ogólny numer alarmowy: **112**

Infolinia dla świadków (Telefontanú): **+36-80-555-111** (za pośrednictwem tej infolinii można anonimowo złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa)

Infolinia wsparcia dla ofiar przestępstw (Áldozatsegítő Vonal): **+36-80-225-225** (bezpłatna infolinia dostępna non stop na terytorium Węgier)

Krajowa Infolinia Kryzysowa (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) **+36-80-205-520**

Organizacja pozarządowa działająca na rzecz praw kobiet Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) Egyesület:

+36-80-505-101 (infolinia dla kobiet i dzieci będących ofiarami znęcania się; na infolinię można dzwonić bezpłatnie, również z telefonów komórkowych, w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki w godzinach 18.00–22.00)

+36-40-603-006 (dla ofiar przemocy seksualnej, czynna w piątki w godzinach 10.00–14.00; połączenia płatne zgodnie z cennikiem lokalnym)

stowarzyszenie Patent Egyesület: +36-70-25-25-254 (bezpłatna pomoc prawna w najważniejszych kwestiach prawnych i psychologicznych dla kobiet, których partnerzy stosują wobec nich przemoc; infolinia czynna w środy w godzinach 16.00–18.00)

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Wsparcie dla ofiar przestępstw jest dostępne nieodpłatnie. W przypadku osób, które nie posługują się językiem węgierskim lub muszą korzystać z usług tłumacza języka migowego w związku z niepełnosprawnością powodującą trudności w komunikowaniu się, koszty tłumaczenia pisemnego i ustnego pokrywa Skarb Państwa.

Jakiego rodzaju wsparcie mogę otrzymać od organów państwowych?

Służba udzielająca wsparcia ofiarom przestępstw (Áldozatsegítő Szolgálatnál) może:

poinformować ofiarę o jej prawach, obowiązkach i możliwościach,

udzielić informacji na temat usług opieki społecznej, opieki zdrowotnej i świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,

zapewnić doraźną pomoc pieniężną (w ciągu 5 dni od dnia popełnienia przestępstwa),

udzielić wsparcia emocjonalnego (w tym, w razie konieczności, pomocy psychologicznej),

zapewnić poradę prawną i pomoc praktyczną w prostych sprawach,

potwierdzić status ofiary,

poza powyższym osoby, które doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, i krewni śmiertelnych ofiar przestępstw z użyciem przemocy mogą ubiegać się o kompensatę państwową.

Krajowa Infolinia Kryzysowa (Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat) może:

zapewnić doraźną pomoc obywatelom (głównie kobietom i dzieciom), którzy znajdują się w poważnej sytuacji kryzysowej w związku ze znęcaniem się nad nimi,

zapewnić natychmiastowe zakwaterowanie w bezpiecznych schroniskach osobom, które tego potrzebują, po skonsultowaniu się z nimi. Osoby takie zostaną zakwaterowane w schroniskach, w których można mieszkać przez maksymalnie 30 dni, ale w uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony o dodatkowe 30 dni. Zakwaterowanie jest nieodpłatne, a w ramach świadczonej pomocy specjaliści ze schroniska pomogą znaleźć bezpieczne i długoterminowe rozwiązanie problemu oraz będą w kontakcie z asystentem rodziny z właściwego Biura ds. Wsparcia dla Rodzin i Dobra Dzieci.

Szűzba ds. pomocy prawnej (Jogi Segítségnyújtó Szolgalat):

zapewnia pomoc prawną w sprawach, których okoliczności faktyczne są stosunkowo nieskomplikowane,

oraz po spełnieniu warunków określonych w prawie:

zapewnia usługi pozasądowe (poradnictwo, redagowanie dokumentów) nieodpłatnie lub na korzystnych warunkach,

zapewnia reprezentację przez adwokata z urzędu w postępowaniu sądowym i przedsądowym (jeżeli organ śledczy lub prokurator prowadzi postępowanie przygotowawcze w danej sprawie) w postępowaniu karnym. Jeżeli możliwa jest reprezentacja przez adwokata z urzędu, faktyczną pomoc prawną świadczą adwokaci i kancelarie prawne, którzy zawarli umowy ze służbą ds. pomocy prawnej.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organizacji pozarządowych?

Ofiara może skorzystać przede wszystkim z pomocy następujących organizacji pozarządowych:

charytatywnego stowarzyszenia Fehér Gyűrtű Közhasznú Egyesület:

opieka nad ofiarą doświadczającą skutków przestępstwa,

nieodpłatna pomoc prawna,

nieodpłatna mediacja,

nieodpłatna pomoc psychologiczna,

wsparcie finansowe dla osób znajdujących się w potrzebie (wyłącznie po złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na policji),

pomoc w postępowaniach przed innymi organami,

pośredniczenie w uzyskiwaniu wsparcia od innych organizacji i instytucji;

organizacji pozarządowej działającej na rzecz praw kobiet Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) Egyesület:

udzielanie informacji,

doraźna pomoc praktyczna dla osób znajdujących się w potrzebie (np. umieszczenie w schronisku dla kobiet, zawiadomienie organów, udzielanie porad na temat dalszych działań i możliwości),

spotkania grupowe,

pomoc prawna (w razie konieczności przez poradnictwo prawne);

organizacji pozarządowej ESZTER Alapítvány és Ambulancia:

pomoc psychologiczna,

pomoc prawna;

stowarzyszenia Patent Egyesület:

informacje i porady,

zapewnianie konsultacji z psychologiem lub pracownikiem socjalnym,

zapewnianie pomocy prawnej kobietom będącym ofiarami znęcania się oraz ofiarom przemocy ze względu na płeć i dyskryminacji;

fundacji Névtelen Utak Alapítvány:

bezpieczne zakwaterowanie,

rehabilitacja,

reintegracja.

Ostatnia aktualizacja: 10/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.